

**Prognoza oddziaływania na środowisko
Uproszczonych planów urządzenia lasu dla lasów
położonych na terenie obrębów ewidencyjnych:**

**Domatków, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna,
Świerczów, Werynia, Widelka**

gmina Kolbuszowa

powiat kolbuszowski

na okres od 01.01.2023r. do 31.12.2032r.

Spis treści

Spis treści	2
1. Wprowadzenie do aktualnej sytuacji prawnej, administracyjnej i przyrodniczej na terenie objętym Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu	4
1.1 Podstawa prawna opracowania	4
1.2 Główne cele realizacji UPUL i zawartość opracowań. Powiązanie z innymi dokumentami	6
1.3 Metody zastosowane przy opracowaniu prognozy.	7
1.4 Położenie administracyjne i przyrodnicze.....	8
Umieszczenie i krótka charakterystyka wsi objętych opracowaniem	8
1.5 Funkcjonujące formy ochrony przyrody na terenie wsi objętych opracowaniem oraz charakterystyczna fauna i flora:	9
1.5.1 Ustanowione parki narodowe:.....	9
1.5.2 Ustanowione rezerwaty przyrody:	9
1.5.3. Ustanowione parki krajobrazowe:.....	9
1.5.4 Ustanowione obszary chronionego krajobrazu:	9
1.5.5 Ustanowione obszary Natura 2000:	10
1.5.6 Ustanowione użytki ekologiczne:	11
1.5.7 Występujące siedliska przyrodnicze:	11
1.5.8 Występujące pomniki przyrody:	11
1.5.9 Charakterystyczna fauna i flora obszaru:	11
1.6 Charakterystyka lasów własności prywatnej na opracowywanym terenie	12
1.7 Potencjalne zagrożenia dla ekosystemów leśnych	14
1.7.1 Zagrożenia pożarowe	14
1.7.2 Zagrożenia niebiotyczne	14
1.7.3 Zagrożenia biotyczne	15
2. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na środowisko naturalne	15
2.1. Wpływ na ludzi	15
2.2. Wpływ na występujące gatunki zwierząt	15
2.3. Wpływ na występujące gatunki roślin	15
2.4. Wpływ na powietrze.....	16
2.5. Wpływ na powierzchnię ziemi	16
2.6. Wpływ na wodę.....	16

2.7. Wpływ na zasoby naturalne	16
2.8. Wpływ na krajobraz	17
2.9. Wpływ na klimat	17
2.10. Wpływ na dobra kultury materialnej	17
3. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na formy ochrony przyrody	17
3.1 Obszary Chronionego Krajobrazu	17
3.2 Użytki ekologiczne	18
3.3 Pomniki przyrody	18
3.4 Obszar Natura 2000, zestawienie planowanych głównych zabiegów gospodarczych... 19	
3.5 Wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego chronione w ramach obszarów Natura 2000	20
3.5.1 Obszary Natura 2000 położone na opracowywanym terenie	20
3.5.2 Lokalizacją wybranych wyłączeń leśnych na tle obszarów chronionych.	20
3.5.3 Gatunki będące przedmiotami ochrony na terenie obszarów Natura 2000:	23
3.5.4 (Tabela 6) Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na siedliska i gatunki, dla których obszar ma znaczenie szczególne, czyli z oceną ogólną A, B lub C w SDF, wg różnego typu oddziaływań	32
3.5.5 Wpływ realizacji UPUL na integralność obszarów Natura 2000	34
3.6 Wpływ realizacji UPUL na inne formy ochrony, położone poza terenami objętymi opracowaniem	34
3.7 Zagrożenia powodowane gospodarką leśną (w tryb. art. 52a Ustawy...)	34
4. Rozwiązania alternatywne, ewentualne oddziaływania transgraniczne oraz potencjalne skutki braku realizacji zapisów zawartych w UPUL	35
4.1 Rozwiązania alternatywne	35
4.2. Ewentualne oddziaływania transgraniczne w trakcie realizacji UPUL	35
4.3. Potencjalne skutki braku realizacji UPUL	36
4.4. Monitorowanie skutków realizacji dokumentu	36
5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	37
6. Wykaz skrótów i symboli	38
7. Literatura	39

1. Wprowadzenie do aktualnej sytuacji prawnej, administracyjnej i przyrodniczej na terenie objętym Uproszczonymi Planami Urządzenia Lasu

1.1 Podstawa prawna opracowania

Obowiązek przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów „polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko”, lub planów, „których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000” wynika z Art. 46 Ustawy dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach, oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029) zwanej dalej „ustawą OOS”.

Zakres prognozy oraz stopień jej szczegółowości został uzgodniony w piśmie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 9 czerwca 2022 r. (WPN.410.3.2.2022.KW.2) oraz piśmie Podkarpackiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 maja 2022 r. (SNZ.9020.2.6.2022.ASZ)

Z Art. 51 ustawy OOS wynika, że organ sporządzający projekt uproszczonego planu wykonuje Prognozę zawierającą elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe,

stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Sporządzona prognoza zawiera powyższe elementy ze szczególnością wynikającą ze specyfiki projektowanego dokumentu - uproszczonych planów urządzania lasu.

Podstawowe akty prawne regulujące opracowanie projektowanego dokumentu oraz niniejszą Prognozę:

Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach, oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672 z późn. zm.);
Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 poz. 1973, z późn. zm.);

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.);

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 2233 z późn. zm.);

Ustawa z 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2187 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2012.1302),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U.2014.1408),

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016, poz. 2183);

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 18 grudnia 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt Dz.U. 2020 poz. 26

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839);

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U.2022.1071)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (t.j. Dz. U. 2022, poz.1065 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011, poz. 133 z późn. zm.);

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku Dz.U.2019.1383

Wynikające z prawa międzynarodowego:

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, wraz z późniejszymi zmianami, zwana w skrócie Dyrektywą Ptasią;

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (wraz z późniejszymi zmianami), zwana w skrócie Dyrektywą Siedliskową;

Dyrektywa Rady 2004/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r.(z późn. zm.) w sprawie odpowiedzialności za środowisko w odniesieniu do zapobiegania i zaradzania szkodom wyrządzanym środowisku naturalnemu;

Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r.

Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.

Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, sporządzona w Bernie dnia 19 września 1979 r.

1.2 Główne cele realizacji UPUL i zawartość opracowań. Powiązanie z innymi dokumentami

I. Głównym celem opracowania projektów uproszczonych planów urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego uproszczonego planu urządzenia lasu, który sporządza się na okres 10 lat. Cele, dla których wykonano przedmiotowe projekty uproszczonych planów urządzenia lasu, przedstawiają się następująco:

1. inwentaryzacja zasobów leśnych,
2. ocena stanu lasu,

3. ocena zagrożeń lasu,
4. ustalenie ramowych zadań z uwzględnieniem hodowli lasu, ochrony lasu i ochrony przyrody w lasach,
5. opracowanie map gospodarczych.

II. Projekty UPUL zawierają:

1 Opis ogólny - zawiera: Nadzór nad lasami – wskazanie nadzorca, Warunki przyrodnicze: - określenie krainy i dzielnicy przyrodniczo-leśnej, zestawienie siedliskowych typów lasu z określeniem gospodarczego typu zgodnie z aktualnie obowiązującymi zasadami hodowli lasu, ramowy skład odnowień i zalesień, określenie maksymalnej miąższości możliwej do pozyskania w oparciu o aktualnie obowiązujące wieki rębności i etaty cięć, informacje i zalecenia dotyczące ochrony przyrody.

2 Opisy taksacyjne lasu – szczegółowa inwentaryzacja zasobów leśnych, wskazania dla gospodarki leśnej na najbliższe 10-cio lecie, zestawienia tabelaryczne z zakresu hodowli, ochrony i użytkowania lasu.

3 Rejestr działek leśnych - wykaz ilościowych i powierzchniowych zadań dla poszczególnych właścicieli, z wykazami i zestawieniami działek i właścicieli.

4 Opracowania graficzne.

III. Powiązanie z innymi dokumentami.

Uproszczony plan urządzenia lasu wpisuje się w założenia Programu ochrony środowiska dla powiatu kolbuszowskiego.

Istnieje ścisłe powiązanie – podporządkowanie UPULu aktom prawnym, wymienionych w p. 1.5.4-6, dotyczących obszarów chronionych.

Wymienione dokumenty opierając się na aktach prawa wyższego rzędu, wyznaczają ramy dla prowadzenia gospodarki leśnej. Zaproponowane w nich zasady ochrony zostały wzięte pod uwagę przy sporządzaniu projektów UPUL.

1.3 Metody zastosowane przy opracowaniu prognozy.

Metody zastosowane przy sporządzeniu prognozy - opis stanu środowiska wykonano w oparciu o metody opisowe, z wykorzystaniem opisów taksacyjnych lasu oraz danych zawartych w Standardowym Formularzu Danych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska. W ocenie oddziaływania na środowisko, w tym na chronione siedliska i gatunki wykorzystano wiedzę ekspercką, opartą na wieloletniej praktyce i wypracowanych metodach planowania i prowadzenia gospodarki leśnej.

Analizę prowadzono równoległe z pracami urządzeniowymi wg typowych dla tego rodzaju opracowań etapów:

Etap I - Zdefiniowanie problemu.

„Problemem” z punktu widzenia planowania gospodarki leśnej jest konieczność odstępstwa od standardowych metod postępowania w fazie planowania i realizacji gospodarki leśnej. Z punktu widzenia ochrony siedlisk i gatunków problemem jest ingerencja człowieka w wyniku m.in. prowadzonej gospodarki.

W celu identyfikacji i czytelnego przedstawienia lokalizacji i rozmiarów obszarów wymagających indywidualnego planowania sporządzono, w fazie prac wstępnych podkłady

mapowe zawierające warstwy tematyczne, dotyczące zasięgu lasów mających wejść w zakres opracowania i lokalizacji obszarów chronionych.

Etap II - (Faza prac przygotowawczych) Opracowanie modelu i kolejności (ścieżki) postępowania, determinowanej hierarchią ważności celów (gospodarcze - ochronne). Na tym etapie wykluczane są te elementy planowania urzędzeniowego, które w świetle opracowań środowiskowych, m.in. przewodników metodycznych i monitoringu siedlisk prowadzonych przez GIOŚ, są z założenia sprzeczne z celami ochrony.

(Przykładowo - odejście od kontynuowania rębni, wynikającej z analizy gospodarki przeszłej, w sytuacji gdy ta forma gospodarowania potencjalnie zagraża chronionemu siedlisku.)

Etap III - Zbieranie informacji (faza prac terenowych) Na tym etapie pozyskiwane są informacje opisowe łącznie ze szczegółową lokalizacją wyłączeń leśnych - drzewostanowych i siedliskowych - na tle obszarów chronionych.

Etap IV - Analiza uzyskanych informacji (faza prac terenowych) polega głównie na identyfikacji miejsc konfliktu pomiędzy gospodarką i ochroną przyrody na terenach lasów.

Etap V - Formułowanie ostatecznych wniosków. Podejmowane są decyzje, na podstawie wiedzy „ekspertckiej” odnośnie rodzaju i intensywności zabiegów pielęgnacyjnych, wyznaczenia wyłączeń (stref) wokół chronionych siedlisk - zasięg tych stref zależy od indywidualnych uwarunkowań leśnych oraz specyfiki obszaru chronionego i ma wg wykonawcy planu gwarantować co najmniej neutralność gospodarki leśnej w odniesieniu do chronionych obiektów.

W celu przedstawienia w czytelny sposób oceny wpływu na w/w wykorzystano analizę macierzową, uproszczoną i dostosowaną do tego opracowania.

Sporządzona prognoza wyklucza negatywny wpływ realizacji UPUL na elementy środowiska naturalnego. Objęte są one dostateczną ochroną zapewnianą im przez ustanowione dotychczas regulacje prawne, zapewniające ochronę i zachowanie specyfiki poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego

1.4 Położenie administracyjne i przyrodnicze

Umiejscowienie i krótka charakterystyka wsi objętych opracowaniem

Megaregion	Region Karpacki
Prowincja	Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym
Podprowincja	Podkarpacie Północne
Makroregion	Kotlina Sandomierska
Mezoregiony	Płaskowyż Kolbuszowski

Tabela 1: Umiejscowienie gmin Kolbuszowa w ramach podziału fizyczno-geograficznego.

Gmina Kolbuszowa położona jest w województwie podkarpackim, w powiecie kolbuszowskim, stanowi wschodnią część powiatu. Powiat kolbuszowski położony jest w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego.

Obszar gminy Kolbuszowa znajduje się pod wpływem klimatu czarnomorskiego. Zasadniczy wpływ na kształtowanie pogody i klimatu mają czynniki cyrkulacyjne (rzeźba terenu, kierunki napływu mas powietrza, wysokość nad poziomem morza, stosunki hydrograficzne, szata roślinna). Powiat charakteryzuje się niezbyt ostrą zimą, umiarkowanie wilgotnym latem, o długim okresie wegetacyjnym, średnim rocznym zachmurzeniem, średnią roczną sumą opadów na poziomie 600-700 mm, o dominacji wiatrów zachodnich i znaczącym udziale wiatrów południowo-zachodnich. Region ten odznacza się przewagą korzystnych cech klimatycznych dla rolnictwa. Średnia roczna temperatura powietrza to ok. 8 stopni C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą średnią ok. 19 stopni C, najchłodniejszym styczeń z temperaturą ok. 4 stopni C.

Dodatkowe informacje w akapicie dotyczącym zagrożeń niebiotycznych występujących na opracowywanym obszarze.

Rys1. Położenie gminy Kolbuszowa w granicach powiatu kolbuszowskiego.

Rys2. Położenie powiatu w granicach województwa podkarpackiego.

1.5 Funkcjonujące formy ochrony przyrody na terenie wsi objętych opracowaniem oraz charakterystyczna fauna i flora:

1.5.1 Ustanowione parki narodowe:

Teren wsi objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami ochrony przyrody typu Parki Narodowe.

1.5.2 Ustanowione rezerваты przyrody:

Teren lasów objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami ochrony przyrody typu rezerwat przyrody.

1.5.3. Ustanowione parki krajobrazowe:

Teren wsi objętych opracowaniem nie pokrywa się z obszarami parków krajobrazowych.

1.5.4 Ustanowione obszary chronionego krajobrazu:

Sokołowsko-Wilczowski Obszar Chronionego Krajobrazu - **PL.ZIPOP.1393.OCHK.187.**

Akty prawne:

Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego Dz. Urz. z 1992 r. Nr 7, poz. 74.

Rozporządzeniem nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2106).

Uchwała Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3587.

-Powierzchnia – 24276 ha,

-Ustanowiony w celu prowadzenia czynnej ochrony ekosystemów Obszaru, realizowanej w ramach racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, polegającej na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.

-Na terenie tym występują bory mieszane oraz grądy. Zdarzają się także fragmenty buczyny karpackiej. Nad potokami spotykamy lasy łąkowe i torfowiska. Atrakcją krajobrazową jest zalew Maziarnia w Wilczej Woli. Podobnie, jak w całej Puszczy Sandomierskiej, występują tu liczne ssaki i ptaki. Bardzo bogaty jest świat owadów. Możemy tu spotkać m.in. modliszkę zwyczajną.

Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu

PL.ZIPOP.1393.OCHK.179. Utworzony 14 lipca 1992 r.

Akty prawne:

Rozporządzenie Nr 35 Wojewody Rzeszowskiego z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego Dz. Urz. z 1992 r. Nr 7, poz. 74.

Rozporządzenie Nr 79/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2105)

Uchwała Nr XXXIX/785/13 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 28 października 2013 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu Dz. Urz. z 2013 r. poz. 3588.

-Powierzchnia – 49706 ha,

-Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje fragment Płaskowyżu Kolbuszowskiego o krajobrazie rolniczo-leśnym. Występuje tu duża różnorodność środowisk - od piaszczystych wydmy do bagien torfowisk i wód. Występują tu bory i bory mieszane, lasy mieszane, olsy, łągi, kwaśne łąki, szuwary oczeretowe, mannowe, zbiorowiska wydmy, ziołoroślowe, trzęślicowe, łąki ostrożeńiowe i rajgrasowe.

1.5.5 Ustanowione obszary Natura 2000:

PLB180005 Puszcza Sandomierska

Obszar specjalnej ochrony ptaków z datą zaklasyfikowania październik 2007 r.

Dla obszaru przyjęto tymczasowe cele działań ochronnych

Akty prawne:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Dz.U.2007.179.1275.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Dz.U.2011.25.133.

-Powierzchnia – 129304,13 ha,

-Obszar położony jest w południowo-wschodniej części Polski w widłach Wisły i Sanu. Obejmuje znaczną część jednego z większych leśnych kompleksów w Polsce ciągnącego się południkowo na terenie Kotliny Sandomierskiej pomiędzy Tarnobrzegiem i Stalową Wolą na północy i Rzeszowem na południu. W przeszłości teren ten został częściowo odlesiony tworząc obecnie mozaikę lasów i terenów rolniczych,

-Obszar stanowi bardzo cenną ostoję wielu gatunków ptaków. Stwierdzono tu występowanie 43 gat. ptaków z zał. I Dyrektywy Ptasiej. Obszar cenny z punktu widzenia liczebności bociana czarnego, bociana białego, ptaków drapieżnych i derkacza (powyżej 1% populacji polskiej). W przypadku kraski, podgorzałki i czapli białej obszar stanowi miejsce gniazdowania ponad 10% populacji gatunków w Polsce, jest więc jedną z kluczowych ostoi dla ich zachowania. Ponadto, obszar jest miejscem liczego występowania w okresie lęgowym świergotka polnego, lelka, dudka, dzięciołów (średniego, czarnego, białoszyjnego, zielonosiwego i zielonego), gąsiorka, skowronka borowego, trzmielojada, jarzębatki, ortolana).

1.5.6 Ustanowione użytki ekologiczne:

Użytek ekologiczny w miejscowości Świerczów (PL.ZIPOP.1393.UE..1806023.107 ustanowiony Rozporządzeniem Wojewody Rzeszowskiego nr 58/96 z dnia 6 grudnia 1996 r. (Dz.Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 15, poz, 175, z późn. zm. Cel utworzenia - zachowanie wartości przyrodniczych.

1.5.7 Występujące siedliska przyrodnicze:

Na obszarze wsi objętych opracowaniem nie występują formy ochrony przyrody typu siedlisko przyrodnicze.

1.5.8 Występujące pomniki przyrody:

Na terenie wsi objętych opracowaniem znajduje się siedem pomników przyrody ożywionej w tym jeden wieloobiektowy (grupa 6-ciu drzew). Wszystkie zlokalizowane są poza opracowanymi lasami.

1.5.9 Charakterystyczna fauna i flora obszaru:

Według podziału geobotanicznego Polski obszar gmin Kolbuszowa jest położona w Krainie Kotliny Sandomierskiej w obrębie Puszczy Sandomierskiej. Obszar odznacza się przewagą zbiorowisk antropogenicznych i półnaturalnych, użytkowanych przez człowieka jako łąki i pastwiska (około 17% powierzchni). Najbardziej rozpowszechnionym jest synantropijne zbiorowisko chwastów polnych, towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym, zajmującym około 56% powierzchni. Lasy pokrywają w omawianych gminach 37% powierzchni. Według podziału na krainy zoogeograficzne Polski, teren gmin objętych opracowaniem znajduje się w Krainie Niziny Sandomierskiej. W krainie tej przeważają gatunki nizinne, środkowoeuropejskie. Z południowego wschodu wnikają tu przedstawiciele fauny pontyjskiej, a nielicznie górskiej. Dotyczy to głównie ptaków, które często wykraczają poza potencjalny zasięg występowania w poszukiwaniu dogodnych warunków życiowych. Większość zwierząt występuje na terenach leśnych. Najliczniej występują tu łowne gatunki ssaków leśnych: sarna, jeleń europejski, dzik, zając, lis. Coraz częściej spotykanymi są bóbr i wydra. Największą grupę zwierząt w gminie stanowią ptaki. Najczęściej spotykane są: bocian biały, krogulec, puszczyk, czajka, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, skowronek polny, sójka, kawka, wrona, gawron, kruk, słowik szary, wróbel, mazurek, trznadel, kuropatwa, bażant, turkawka, muchołówka. Lasy są schronieniem wielu rzadkich, puszczańskich gatunków ptaków takich jak: bocian czarny, trzmielojad. Inny jest skład gatunkowy zwierząt związanych ze środowiskiem pól i łąk. Dominuje tu drobna zwierzyna łowna, liczne gatunki gryzoni, szkodniki pól uprawnych oraz ptaki. Należą do nich: sarna odmiany polnej, zając, bażant, kuropatwa, skowronek, świergotka, pliszka, czajka. Z gadów na terenie gmin można spotkać jaszczurki: zwinę i żyworódkę, żmiję zygzakowatą, zaskrońca oraz żaby i ropuchy. O bogactwie fauny na badanym terenie świadczy fakt, że występują tu gatunki zwierząt, które

ze względu na swą rzadkość znalazły się w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt Chronionych.

1.6 Charakterystyka lasów własności prywatnej na opracowywanym terenie

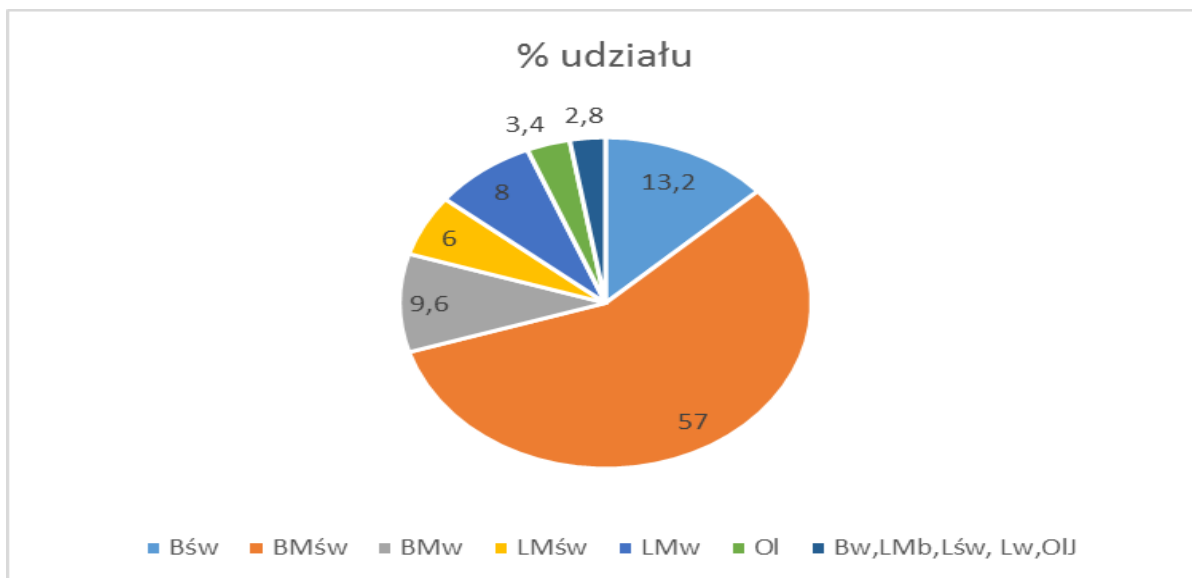
Opracowanie obejmuje lasy własności prywatnej oraz wspólnoty gruntowe na terenie obrębów ewidencyjnych: Domatków, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Świerczów, Widelka i Werynia o łącznej powierzchni 727 ha. Przeciętny zapas drzewostanu na opracowywanym terenie wynosi 188 m³/ha.

Struktura typów siedliskowych jest stosunkowo mało zróżnicowana, typami posiadającymi największy udział ma bór mieszany świeży (ponad 57%) oraz bór świeży (13%). Siedliska wilgotne stanowią stosunkowo dużą część powierzchni i zajmują łącznie około 22% powierzchni opisywanych lasów.

Gatunkami panującymi na największym obszarze objętym opracowaniem są sosna (ok. 73%), która jednocześnie jest najpowszechniejszym gatunkiem iglastym. Z gatunków liściastych największy udział ma olcha, brzoza i dąb (łącznie ok. 24%).

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]
Bśw	96,3016
Bw	0,4700
BMśw	421,3295
BMw	70,4191
LMśw	43,7236
LMw	58,442
L Mb	0,7066
Lśw	4,7100
Lw	6,6918
OI	22,5709
OIJ	2,47
RAZEM	727,8351

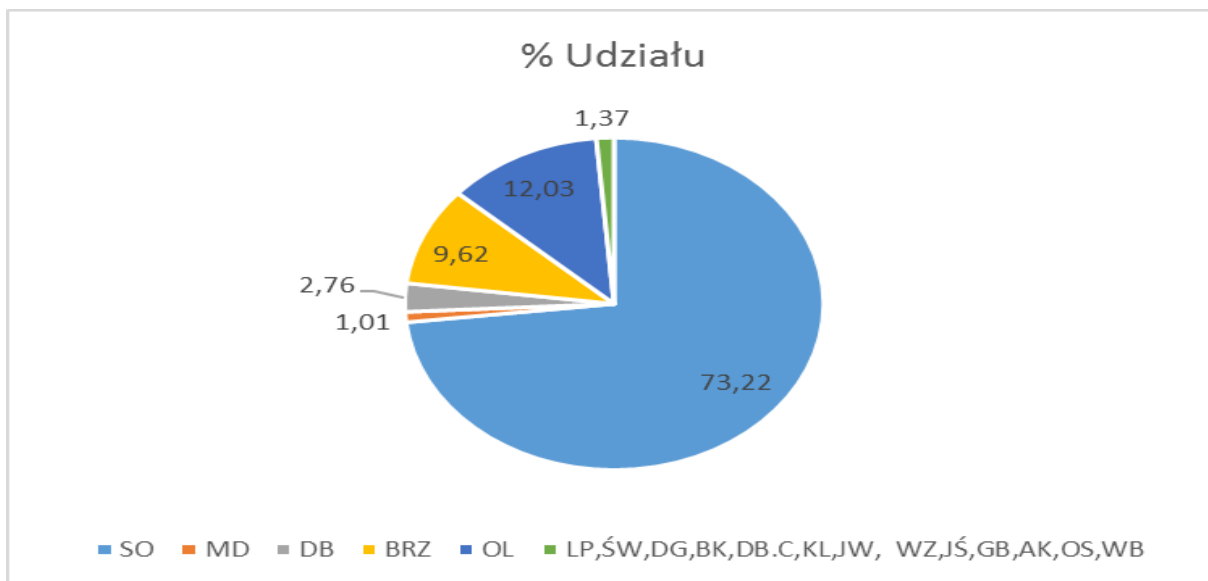
Tabela 2 Zestawienie udziału powierzchniowego typów siedliskowych dla lasów położonych na terenie objętym opracowaniem.

Udział procentowy poszczególnych typów siedliskowych lasu

Gatunek panujący	Powierzchnia [ha]
SO	532,0939
MD	7,3545
ŚW	0,9093
DG	0,0200
BK	0,5900
DB	20,0393
DB.C	0,4662
KL	0,3403
JW	0,2304
WZ	0,1330
JŚ	1,0400
GB	2,5276
BRZ	69,9394
OL	87,4267
AK	0,6544
OS	2,6901
WB	0,3300
LP	1,0500
RAZEM	727,8351

Tabela 3 Zestawienie powierzchniowe występowania poszczególnych gatunków panujących w drzewostanach objętych opracowaniem.

Udział procentowy powierzchni wylężeń dla poszczególnych gatunków panujących.

1.7 Potencjalne zagrożenia dla ekosystemów leśnych

1.7.1 Zagrożenia pożarowe

Zagrożenia pożarowe zależne są w znacznej mierze od świadomości właścicieli lasów prywatnych oraz od wypełniania przez nich zaleceń odnośnie ochrony przeciwpożarowej na terenie posiadanych przez nich lasów. Niezależnie od czynników ludzkich, również same długotrwałe susze, głównie występujące w okresie letnim mogą być powodem powstania zagrożenia pożarowego. W końcu bardzo dużą rolę odgrywa stan sanitarny lasów, kluczową rolę odgrywa tu realizacja UPUL, w tym wykonywanie wskazań dotyczących zakładania pasów p.poż. i oczyszczanie z martwych drzew, krzewów i chrustu 30 metrowej strefy wzdłuż dróg publicznych i torów kolejowych. Wskazania te wynikają z Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 roku w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (t.j. Dz. U. 2022, poz.1065 z późn. zm.);

1.7.2 Zagrożenia niebiotyczne

Bardzo silne wiatry mogą być źródłem bardzo rozległych i nieodwracalnych uszkodzeń drzewostanów, bardziej podatne są drzewostany silnie przerzedzone o małym zwarcie. Powodem takiego stanu rzeczy jest pozaplanowy wyrąb lasów prywatnych. Inną przyczyną uszkodzeń powodowanych przez wiatr jest nagłe odsłonięcie drzewostanu od strony zachodniej czy północno-zachodniej w wyniku zakładanych zrębów niezgodnie z planami urządzenia lasu. Bardzo silne wiatry występują na opracowywanym terenie stosunkowo rzadko. Długotrwałe opady ciężkiego, mokrego śniegu mogą powodować typowo mechaniczne uszkodzenia elementów drzewostanu, do najbardziej dotkliwych należą uszkodzenia młodników, szczególnie iglastych. Wynikające z różnych przyczyn (wahania poziomu wód gruntowych, długotrwałe okresy bez opadów itp.) niedobory lub nadmiar wody stanowią zagrożenia dla drzewostanów między innymi zwiększając podatność na szkodliwą działalność owadów. Na opracowywanym obszarze nie występują długotrwałe okresy suszy, co jest charakterystyczne dla umiejscowienia obszaru w obrębie określonej strefy klimatycznej, nie prowadzi się również szeroko zakrojonych prac melioracyjnych.

1.7.3 Zagrożenia biotyczne

W trakcie prac terenowych stwierdzono jedynie pojedyncze oznaki żerowania szkodników pierwotnych drzew. Jedynie drzewostany sosnowe powstałe na gruntach porolnych narażone są na wpływ huby korzeniowej, czemu przeciwdziałać należy przez dążenie do jak najszybszej przebudowy drzewostanu (nawet w III klasie wieku) i usunięcie opanowanych sosen. Jeśli chodzi o zagrożenia biotyczne ze strony zwierzyny, największe szkody wyrządzają jeleniowate uszkadzające głównie uprawy i młodniki w wyniku spałowania i zgryzania. Inną przyczyną uszkodzeń jest żerowanie bobra europejskiego, uszkadzającego miejscami znaczne powierzchnie drzewostanu, jednak z uwagi na ochronę w/w gatunku uszkodzenia te należy uznać za koszty konieczne.

Ogólny stan zdrowotny drzewostanów przedstawia się dobrze, nie stwierdzono innych przyczyn zagrażających kondycji opisywanych lasów.

2. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na środowisko naturalne

2.1. Wpływ na ludzi

Planowanie zadań gospodarczych w UPUL oparto na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami Zasad Hodowli Lasu. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca ale również na wszelkie poza produkcyjne funkcje lasu (miejsce wypoczynku i rekreacji). Realizacja zadań zawartych w UPUL wpłynie na ludzi pozytywnie w ujęciu długookresowym i neutralnie w ujęciu krótkookresowym.

2.2. Wpływ na występujące gatunki zwierząt

Na obszarach leśnych objętych UPUL stwierdzono występowanie gatunków zwierząt łownych (ustawa Prawo łowieckie (Dz.U.05.127.1066, ze zm.). Są to sarna, jelen, dzik oraz zając. W/w ustawa zapewnia ochronę prawną zwierzyny łownej odnośnie tworzenia warunków bezpiecznego jej bytowania (m.in: zwalczanie kłusownictwa, zakazy płoszenia, łapania, przetrzymywania, ranienia i zabijania, zakazy posiadania jaj i piskląt, niszczenia gniazd, nor, legowisk). Odnośnie zwierzyny łownej ujętej w ustawie Prawo łowieckie, realizacja UPUL będzie miała w najgorszym razie neutralny wpływ na stan ich populacji i warunki bytowania. Stwierdzić należy, że zabiegi wynikające z realizacji UPUL odnoszą się do konkretnych wyłączeń leśnych, dla których zostały zaplanowane. Z tego względu, zniwelowane do minimum są ewentualne zagrożenia dla obszarów znajdujących się w ich bezpośrednim bądź dalszym sąsiedztwie, a więc również dla występujących tam gatunków zwierząt.

2.3. Wpływ na występujące gatunki roślin

Potencjalnie największym zagrożeniem z punktu widzenia ochrony roślin jest mechaniczne przygotowanie gleby poprzedzające odnowienia lasu i uszkodzenia pokrywy gleby w czasie zrywki drewna. Przy planowaniu całego procesu pozyskania drewna kierowano się potrzebą wyeliminowania bądź ograniczenia negatywnego wpływu na pokrywę glebową i runo leśne, wszędzie tam gdzie jest to możliwe projektowano rębnie złożone, w sytuacjach gdzie nie można uniknąć projektowania zrębów, jako potencjalnie najbardziej inwazyjnych procesów,

zaleca się pozostawianie zwartych kęp i grup starodrzewi, chroniących płaty roślin będących pod ochroną. Dodatkowo przy występujących gatunkach roślin chronionych zalecane wykonywanie zabiegów wyłącznie w okresach zalegania pełnej pokrywy śnieżnej. Nie planuje się wykonywania czynności o wpływie szerszym niż przewiduje cel główny zabiegu, tj. melioracji wodnych, nawożenia mineralnego czy stosowania środków chemicznych. Wpływ realizacji UPUL na chronione gatunki roślin w ujęciu długoterminowym będzie neutralny.

2.4. Wpływ na powietrze

Zabiegi wykonywane są w znacznych odstępach czasowych, bez koncentrowania udziału sprzętu emitującego znaczne ilości spalin. Wpływ na powietrze należy zatem uznać za pomijalny - neutralny.

2.5. Wpływ na powierzchnię ziemi

Potencjalnie najbardziej negatywny wpływ na powierzchnię ziemi mają prace mechaniczne związane z przygotowaniem powierzchni do odnowień oraz proces zrywki drewna. Przy projektowaniu zadań związanych z odnowieniami w miejscach gdzie konieczne jest mechaniczne przygotowanie gleby, zaleca się stosowanie takich form przygotowania, które w jak najmniejszym stopniu uszkadzają pokrywę gleby. Nie projektuje się zakładania szlaków zrywkowych, opisywane tereny są łatwo dostępne dla lekkich środków transportu (wywózki drewna), będących w posiadaniu właścicieli lasów prywatnych. Wpływ na powierzchnię ziemi jedynie lokalnie i krótkoterminowo może okazać się negatywny. W okresie długofalowym przeważa jednak wpływ jednoznacznie pozytywny, w wyniku prowadzonej właściwie gospodarki leśnej nastąpi intensyfikacja procesów glebowych, szybszy rozwój runa leśnego i młodego pokolenia lasu, co dodatkowo zabezpieczy powierzchniowe warstwy gleby przed erozją, szczególnie na obszarach skarp nadrzecznych. Wpływ realizacji UPUL na powierzchnię ziemi: krótkoterminowo i ściśle lokalnie - potencjalnie negatywny lub neutralny, długoterminowo - wpływ pozytywny.

2.6. Wpływ na wodę

W UPUL nie zaplanowano zabiegów gospodarczych mających wpływ na stan, a w tym jakość zasobów wodnych, skutki wprowadzania zaleceń gospodarczych należy uznać za pomijalne, a wpływ realizacji UPUL za neutralny.

2.7. Wpływ na zasoby naturalne

Realizacja założeń UPUL umożliwi prowadzenie gospodarki leśnej skutkującej zachowaniem i powiększeniem zasobów drzewnych oraz trwałością wszystkich funkcji lasu. Zgodnie ze stosownymi rozporządzeniami, etat cięć w drzewostanach wyznaczonych do użytkowania przedrębego nie będzie przekraczał 20% miąższości określonej w UPUL. Jako etat cięć w drzewostanach rębnych przyjmowano etat zgodny z potrzebami hodowlanymi lasu. Dokumentem, do którego odnoszą się działania jest Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji lasu (Dz.U.2005 nr256 poz. 2151). Realizacja UPUL przyniesie skutki w postaci ustabilizowania trwałości i odporności lasów własności prywatnej na terenach nimi objętych oraz Intensyfikację funkcji produkcyjnej poprzez wprowadzanie gatunków zgodnych z typami gospodarczymi lasu. Wpływ realizacji UPUL na zasoby naturalne - pozytywny.

2.8. Wpływ na krajobraz

Zadania gospodarcze projektowane w UPUL zgodne są z modelem trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami Zasad Hodowli Lasu. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca ale również na wszelkie pozaprodukcyjne funkcje lasu, w tym na funkcje krajobrazowe. Wpływ realizacji UPUL na krajobraz w ujęciu długofalowym należy uznać za pozytywny.

2.9. Wpływ na klimat

Ewentualne ingerencje możliwe są jedynie w lokalny mikroklimat. W ujęciu krótkoterminowym wpływ potencjalnie negatywny, długoterminowo, dzięki powiększaniu zasobów leśnych, wpływ pozytywny. Wpływ realizacji UPUL na klimat w ujęciu szerszym – neutralny.

2.10. Wpływ na dobra kultury materialnej

Zadania określone w UPUL nie odnoszą się bezpośrednio ani pośrednio do dóbr kultury materialnej, jednocześnie plany nie obejmują zabytkowych parków, a realizacja zadań gospodarczych pozostanie bez wpływu na tereny poza granicami lasów prywatnych. Wpływ UPUL - neutralny.

3. Przewidywany wpływ realizacji UPUL na formy ochrony przyrody

3.1 Obszary Chronionego Krajobrazu.

Sokołowsko-Wilczowolski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 79/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2105) oraz Rozporządzeniem nr 80/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Sokołowsko-Wilczowolskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Woj. Podkarpackiego nr 138, poz. 2106) na ich terenie zakazuje się:

-zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

-realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.);

- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Realizacja zadań zawartych w UPUL nie wpłynie negatywnie na wyróżniający się krajobraz, korytarze ekologiczne i zróżnicowanie ekosystemów Obszarów Chronionego Krajobrazu. Zgodnie z w/w rozporządzeniami na terenach omawianych OCK dozwolone jest prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej. Zadania gospodarcze projektowane w UPUL zgodne są z Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasu (Dz.U.2012.1302), oparte są na modelu trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej gwarantującej utrzymanie lub powiększenie zasobów leśnych (drzewnych) realizowanych poprzez przebudowę i odnowienia drzewostanów z dostosowywaniem docelowych składów gatunkowych do założonego modelu, zgodnego z założeniami „Zasad Hodowli Lasu”. W efekcie powstaną drzewostany o zróżnicowanej strukturze wiekowej, przestrzennej i gatunkowej. Powiększenie zasobów leśnych wpłynie pozytywnie nie tylko na zasoby surowca ale również na wszelkie pozaprodukcyjne funkcje lasu, w tym na funkcje krajobrazowe. Wpływ realizacji UPUL na krajobraz w ujęciu długofalowym należy uznać za pozytywny.

3.2 Użytki ekologiczne

Na terenie opracowywanych obrębów ewidencyjnych, w miejscowości Świerczów, zlokalizowany jest użytek ekologiczny (PL.ZIPOP.1393.UE..1806023.107. Użytek położony jest poza urządzanymi lasami, nie graniczy również z nimi, stąd realizacji zabiegów leśnych wykonywanych w ramach UPUL nie wpłynie w żaden sposób na wartości przyrodnicze stanowiące cel jego ustanowienia.

3.3 Pomniki przyrody

Na terenie wsi objętych opracowaniem znajduje się siedem pomników przyrody ożywionej w tym jeden wieloobiektowy (grupa 6-ciu drzew). Wszystkie zlokalizowane są poza opracowanymi lasami, są to przydrożne drzewa pomnikowe. Podobnie jak w przypadku użytku ekologicznego, wzajemne położenie obiektów chronionych i opracowywanych lasów, wyklucza wpływ gospodarki leśnej na istniejące pomniki przyrody.

3.4 Obszar Natura 2000, zestawienie planowanych głównych zabiegów gospodarczych.

Nazwa obszaru/ Pow. wydzieleń [ha]	PLANOWANE ZABIEGI GOSPODARZCZE(powierzchnia w ha)						
	Odnowienia halizn i płazowin	Czyszczenia CW/CP	Trzebieże		Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu
			TW/TP	CSS			
PLB180005 Puszcza Sandomierska 380,96 ha	4,49	4,40	265,35	0	48,55 14,57	52,56	5,61

Tabela 4 Zestawione powierzchnie zaplanowanych prac związanych z UPUL w granicach obszarów chronionych.

Czyszczenia projektowane w uprawach i młodnikach leśnych przyczyniają się do poprawy warunków wzrostu i rozwoju młodego pokolenia, kształtowany jest również skład gatunkowy upraw i młodników.

W ramach prowadzonych trzebieży następuje sukcesywne usuwanie z drzewostanu drzew niepożądanych, w tym chorych i osłabionych, narażonych na atak szkodników wtórnych drzew. Trzebież wpływa dodatnio na wzrost pozostałych drzew dzięki zmniejszeniu konkurencji korzeni i koron oraz przyspieszeniu rozkładu substancji organicznej w następstwie zwiększonego dopływu światła i ciepła do gleby. Pozytywny wpływ trzebieży przejawia się wzmożonym przyrostem grubości, wysokości i wielkości koron drzew, a przez to zwiększeniem przyrostu miąższości z jednostki powierzchni oraz polepszeniem jakości drzewostanu wskutek usunięcia egzemplarzy wadliwych. Jednocześnie, wskutek regulowania stopnia zagęszczenia drzew w drzewostanie, zmieniają się warunki środowiska glebowego i lokalny mikroklimat. Trzebieże przyczyniają się do wzmaganie naturalnej odporności drzewostanów, polepszania stanu sanitarnego i higieny lasu, głównie przez systematyczne usuwanie drzew stanowiących podłoże rozprzestrzeniania się patogenów i szkodników owadzi przez polepszenia warunków wzrostu i rozwoju, a więc i stanu zdrowotnego pozostałych drzew. Przy zachowaniu terminów wykonywania trzebieży, przestrzeganiu stref ochronnych i preferowaniu w drzewostanach drzew stanowiących miejsca gniazdowania (dziuplastych) trzebieże wpłyną pozytywnie na obszary chronione.

Znacznie większy wpływ na ekosystemy leśne mają rębnie. Rębnię zupełną projektowano na siedliskach ubogich, gdzie inne formy odnowień są niemożliwe oraz na niewielkich powierzchniach innych typów siedliskowych, gdzie z uwagi na małą powierzchnię wyłączenia założenie gniazd jest niemożliwe a skład gatunkowy drzewostanu uniemożliwia stosowanie rębni częściowych. Rębnie złożone są to rębnie cechujące się znacznym rozłożeniem procesu w czasie, nawet do 30 lat i nie przewidujące większego nasilenia prac na znacznych obszarach, prace skupiają się na powierzchniach manipulacyjnych, tu gniazdach, o wielkości od kilku do kilkunastu arów. Przy założeniu maksymalnego wykorzystania odnowień naturalnych oraz przyjętych docelowych składów gatunkowych zgodnych z zasadami hodowli lasu, cały proces zmierza do budowy drzewostanów - lasów

zróznicowanych pod względem struktury wiekowej, gatunkowej i przestrzennej, ze znacznym udziałem gatunków o charakterze biocenotycznym. Rębnie mogą lokalnie i krótkotrwale negatywnie wpłynąć na krajobraz, znajdują one jednak uzasadnienie w przyjętym, podwyższonym wieku rębności. (Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzania lasu, uproszczonego planu urządzania lasu oraz inwentaryzacji lasu (Dz. U. 2005 nr 256 poz. 2151 określa jedynie minimalne wieki rębności). Realizacja zapisów UPUL będzie skutkowała wpływem na utrzymanie ciągłości trwania lasów oraz zwiększeniem bioróżnorodności w lasach własności prywatnej. Projektowane składy gatunkowe zbliżone do naturalnie występujących na terenie i w sąsiedztwie Obszaru mogą pozytywnie wpłynąć na przywracanie naturalnego charakteru siedliskom przyrodniczym. Skutki realizacji UPUL na terenie Obszarów w aspekcie ochrony ekosystemów leśnych określić należy jako potencjalnie pozytywne.

3.5 Wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego chronione w ramach obszarów Natura 2000

3.5.1 Obszary Natura 2000 położone na opracowywanym terenie.

PLB180005 Puszcza Sandomierska

Powierzchnia lasów ujętych w UPUL, położonych na terenie chronionego obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska wynosi 380,96 ha, stanowi to 0,29 % jego ogólnej powierzchni.

Obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska obejmuje swoim zasięgiem następujące wyłączenia leśne:

obręb **Domatków** - pododdziały 4 k, 4l, 4o, 4p oraz oddział 5, obręb **Kolbuszowa Dolna** – pododdziały 1a-s, 1hx, 1ix, 1px, obręb **Widelka** – pododdziały 4a-s, 5a-m, 5s, 5w, 5x oraz oddziały 1, 2, 3, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 i 16, obręb **Werynia** – oddziały 1, 2, 3 i 4, obręb **Kłapówka** – pododdziały 1 c-g.

W niniejszym opracowaniu należy dokonać analizy potencjalnego wpływu gospodarki leśnej na chroniony obszar jako całość oraz na poszczególne chronione elementy obszaru.

W dalszej części opracowania omówiony został wpływ gospodarki leśnej na poszczególne elementy środowiska tj. chronione w ramach obszarów gatunki zwierząt i rodzaje siedlisk oraz planowane sposoby przeciwdziałania lub ograniczania negatywnego wpływu gospodarki leśnej na chronione elementy środowiska przyrodniczego. Poza elementami wymienionymi w powyższej tabeli uwzględnia się wszystkie pozostałe chronione obiekty, traktując całość opracowywanych lasów i ich otoczenie jako potencjalne miejsca ekspansji poszczególnych populacji.

3.5.2 Lokalizacją wybranych wyłączeń leśnych na tle obszarów chronionych.

Szczegółowa lokalizacja lasów - wyłączeń taksacyjnych oraz zasięgi obszarów chronionych, w tym lokalizacja chronionych siedlisk i gatunków przedstawione są na mapach gospodarczych lasu. Analiza wzajemnego położenia wymienionych elementów uwidacznia potencjalne miejsca „problematyczne” z punktu widzenia gospodarki leśnej, prowadzonej na terenach gniazdowania chronionych gatunków ptaków lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Obszar Natura 2000 „Puszcza Sandomierska” obejmuje część terenów lasów prywatnych w obrębach ewidencyjnych: Domatków, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Werynia i Widelka. W

poniżej tabeli wyszczególniono pododdziały leśne, na których stwierdzono występowanie chronionych gatunków lub są one położone w bezpośrednim sąsiedztwie takich miejsc.

Nazwa obrębu	Adres leśny oddział/poddział	zabieg gospodarczy(ha)	Chroniony gatunek/siedlisko w ramach obszaru Natura 2000 „Puszcza Sandomierska”
Kolbuszowa Dolna	1j	TP – 0,62	Dzięcioł zielonosiwy
	1hx	TP – 1,18	Dzięcioł zielonosiwy
	1k – graniczy z obszarem zajmowanym przez gatunek	TP – 0,45	Dzięcioł zielonosiwy
	3b	TP – 0,55	Dzięcioł czarny
	3z	TP – 0,1	Dzięcioł czarny
	3w	TP – 0,29	Dzięcioł czarny
Domatków	5lx – przy granicy	TP – 0,17	Bocian biały
	5rx – przy granicy	Odn hal	Bocian biały
	2c	TP – 1,11	Dzięcioł czarny
Kłapówka	1c – przy granicy	TP – 0,18	Gąsiorek
	1d	TP – 0,1	Dzięcioł duży
	2s	TP – 0,47	Dzięcioł duży
Werynia	4fy – przy granicy	TW – 0,41	Gąsiorek
	3z – przy granicy	CP – 0,23	Gąsiorek
	4s – przy granicy	TP – 0,23	Gąsiorek
	2r – przy granicy	TW – 0,19	Gąsiorek
	4s	TP – 0,23	Dzięcioł czarny
Widelka	4h – przy granicy	TP – 0,13	Lerka
	3y – przy granicy	TP – 0,53	Lerka

11p – przy granicy	IB – 0,50	Gąsiorek
2d – przy granicy	TW – 0,31	Gąsiorek
12dx – przy granicy	TW – 0,27	Gąsiorek
5w – przy granicy	TW – 0,48	Gąsiorek
4f – przy granicy	TP 3,70	Lerka
4i – przy granicy	IB – 1,12	Lerka
8g	TP – 0,59	Dzięcioł duży
11hx	TP – 0,86	Dzięcioł duży
12f	TP – 0,75	Dzięcioł duży
12w	TP – 0,62	Dzięcioł duży

Inwentaryzacja przyrodnicza na potrzeby opracowania Planu zadań ochronnych. Dane Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie.

Informacje zebrane w czasie prac terenowych związanych z wykonaniem UPUL w miesiącach kwiecień-wrzesień 2022 r. Stwierdzono jedynie obecność gatunku, bez wiedzy dotyczącej miejsc gniazdowania.

Tabela 5 Wyszczególnienie adresów leśnych, na terenie których prowadzenie gospodarki leśnej potencjalnie może mieć wpływ na gatunki chronione w ramach Obszarów Natura 2000.

Zgodnie z przyjętymi Tymczasowymi celami ochrony dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony w Obszarze Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB180005 priorytetowe jest utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk dla każdego gatunku, będącego przedmiotem ochrony na terenie obszaru.

W projektowanym UPUL zaleca się:

- pozostawianie, przy wszelkich rodzajach zabiegów gospodarczych, drzew martwych, obumierających, dziuplastych,
- pozostawianie zwartych grup i całych płatów starodrzewi, przy prowadzeniu rębni,
- utrzymanie istniejących i zakładanie nowych stref ekotonowych,
- prowadzenie gospodarki leśnej poza okresem lęgowym,
- w projektowanym dokumencie nie zakłada się stosowania środków chemicznych, nie projektuje się zabiegów zmieniających stan stosunków wodnych i troficznych.

Przy przestrzeganiu wprowadzonych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunki i ich siedliska, chronione w ramach Obszaru Natura 2000, będzie pozbawiony negatywnych oddziaływań.

W dalszej części opracowania omówiony został wpływ gospodarki leśnej na poszczególne elementy środowiska, tj. chronione w ramach obszarów gatunki zwierząt i rodzaje siedlisk oraz planowane sposoby przeciwdziałania lub ograniczania negatywnego wpływu gospodarki leśnej na chronione elementy środowiska przyrodniczego. Poza elementami wymienionymi w powyższej tabeli uwzględnia się wszystkie pozostałe chronione obiekty, traktując całość opracowywanych lasów i ich otoczenie jako potencjalne miejsca ekspansji poszczególnych populacji.

3.5.3 Gatunki będące przedmiotami ochrony na terenie obszarów Natura 2000:

Wymieniono wszystkie gatunki wg SDF dla OSO PLB18005, omówiono te gatunki, na które gospodarka leśna może wpływać bezpośrednio lub pośrednio.

Nur rdzawoszyi(*Gavia stellata*) – A001

Nur czarnoszyi(*Gavia arctica*) – A002

Perkozek(*Tachybaptus ruficollis*) – A004

Perkoz rdzawoszyi(*Podiceps grisegena*) – A006

Perkoz rogaty(*Podiceps auritus*) – A007

Bąk zwyczajny(*Botaurus stellaris*) – A021

Bączek zwyczajny(*Ixobrychus minutus*) – A022

Ślepowron(*Nycticorax nycticorax*) – A023

Czapla biała(*Egretta alba*) – A027

Czapla purpurowa(*Ardea purpurea*) – A029

Bocian czarny (*Ciconia nigra*) – A030 - Gatunek związany z lasem, pośrednio związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią lasy w pobliżu jezior, stawów hodowlanych i rzek. Gniazduje na platformie zbudowanej z gałęzi w koronie bądź rozwidleniu drzewa. Główne zagrożenia(poza naturalnymi) dla populacji bociana czarnego mają swoje źródła w czynnikach antropogenicznych, a więc wynikają z działań człowieka. Są to działania takie jak: płoszenie, różnego rodzaju prace prowadzone w pobliżu gniazd (w tym leśne), kłusownictwo, zanikanie terenów podmokłych. Wykluczyć należy zatem prowadzenie prac związanych z UPUL w okresie lęgowym, który przypada na okres od kwietnia do sierpnia. Prace związane z UPUL poza sezonem lęgowym nie mogą również znacznie ingerować w kształt otoczenia obszarów występowania bociana czarnego, ptaki bowiem mogą gruntownych zmian nie zaakceptować i porzucić stanowisko. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc gniazdowania bociana czarnego, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Wpływ na tereny sąsiednie (PGL) - w UPUL nie przewiduje się prac mogących naruszyć stosunki wodne na opracowywanym terenie, zagrożenie zanikania terenów podmokłych na skutek realizacji zawartych w nim zapisów należy więc wyeliminować. Ograniczono również okres wykonywania prac związanych z pozyskaniem drewna do miesiąca wrzesień - luty Wpływ realizacji UPUL na miejsca występowania i populację bociana czarnego oceniono jako neutralny.

Bocian biały(*Ciconia ciconia*) – A031

Gęś gęgawa(*Anser anser*) – A043

Płaskonos(*Anas clypeata*) – A056

Podgorzałka(*Aythya nyroca*) – A060

Gągoł(*Bucephala clangula*) – **A067** – Jest to gatunek związany z lasem, związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią śródleśne jeziora i stawy hodowlane, starorzeczka itp. Gniazduje w dziupli naturalnej lub po dzięciole czarnym, także w skrzynce lęgowej. Zagrożony utratą siedlisk lęgowych w wyniku wycinania starych dziuplastych drzewostanów i osuszania śródleśnych bagienek i zbiorników wodnych. Projektowany UPUL nie przewiduje działań mogących wpłynąć na stosunki wodne na opracowywanym obszarze. Zaleca się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na kwiecień. W projekcie planu umieszczono również zalecenia dotyczące pozostawiania drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń, wpływ realizacji UPUL na gatunek ocenić można jako neutralny.

Nurogęś(*Mergus merganser*) – **A070**

Trzmiełojad(*Pernis apivorus*) – **A072** – Gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią rozleglejsze drzewostany liściaste i mieszane, rzadziej bory, w sąsiedztwie terenów otwartych i polan gdzie żeruje. Gniazduje między konarami drzew liściastych, zwykle przy skraju drzewostanu. Głównym zagrożeniem dla populacji trzmiełojada wynikają z niekorzystnych zmian środowiskowych. Są to: zanikanie śródleśnych terenów otwartych stanowiących miejsca żerowania oraz zastępowanie lasów mieszanych monokulturami. Za zagrożenie uważać możemy również płoszenie ptaków w okresie lęgowym. Uproszczony plan urządzania lasu ogranicza się jedynie do gruntów sklasyfikowanych jako Ls, w związku z tym nie planuje się w ogóle zalesiania żadnych terenów, w tym śródleśnych ani przyleśnych. Oddzielnym problemem jest naturalna sukcesja leśna na tych obszarach. Zagadnienie to nie dotyczy jednak uproszczonego planu i winno być rozpatrywane w innych dokumentach regulujących gospodarkę na tych terenach. Odnośnie zastępowania lasów mieszanych monokulturami wszelkie wskazania gospodarcze zmierzają perspektywicznie do powstania drzewostanów mieszanych z głównym bądź znacznym (w zależności od siedlisk) udziałem gatunków liściastych zastępujących panującą w chwili obecnej na dużym obszarze sosnę. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc gniazdowania trzmiełojada, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Wpływ na tereny sąsiednie (PGL) - zaleca się prowadzenie prac związanych z realizacją UPUL poza okresem lęgowym, który przypada na miesiące od kwietnia do czerwca. Oddziaływanie realizacji UPUL na miejsca występowania i populację trzmiełojada określono jako neutralne.

Kania czarna (*Milvus migrans*) – **A073** – Jest gatunkiem związanym z lasem oraz ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią brzegi lasów liściastych i mieszanych w pobliżu terenów otwartych i zbiorników wodnych oraz w dolinach rzecznych. Gniazda głównie w rozwidleniach bocznych konarów w koronie drzewa liściastego, rzadziej iglastego. Zagrożeniem dla gatunku jest przede wszystkim utrata siedlisk w wyniku wyrębu starych drzew w pobliżu wód, likwidację zabagnień i zadrzewień bagiennych oraz intensyfikację rolnictwa. Projektowany UPUL nie zawiera wytycznych odnośnie środowiska wodnego oraz terenów rolnych, pod tym względem nie stanowi więc zagrożenia dla gatunku.

Bielik (*Haliaeetus albicilla*) – **A075** – Jest to gatunek związany z lasem, związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią stare drzewostany w pobliżu jezior, stawów hodowlanych, zbiorników zaporowych, rzek, na wybrzeżu morskim. Gniazda to przeważnie potężne konstrukcje w koronach starych drzew. Głównym zagrożeniem dla bielika z

perspektywy realizacji zapisów UPUL jest niszczenie potencjalnych biotopów lęgowych poprzez wycinanie nadbrzeżnych, dojrzałych lasów oraz osuszanie mokradeł. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd bielika, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc jego gniazdowania, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Wpływ na tereny sąsiednie (PGL) - projektowany UPUL nie zakłada zabiegów, w wyniku których zniszczeniu mogłyby ulec wspomniane biotopy lęgowe bielika, nie przewiduje prac mogących naruszyć stosunki wodne na opracowywanym terenie. Zaleca się natomiast ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach objętych opracowaniem do miesięcy wrzesień - luty, co wyeliminuje wpływ na potencjalne miejsca gniazdowania na terenach sąsiadujących z lasami prywatnymi. Wpływ realizacji UPUL na populację bielika oceniono jako neutralny.

Gadożer (*Circaetus gallicus*) – A080 – Powiązany ze środowiskiem leśnym, związany również ze środowiskiem wodnym. Zasiedla głównie kompleksy leśne, najczęściej sosnowe bory, sąsiadujące z terenami podmokłymi, na których poluje. Gniazda w szczytowych partiach drzew, dobrze ukryte wśród gałęzi. Zbudowane z gałęzi, niewielkich rozmiarów. Zagrożony głównie osuszaniem terenów podmokłych, na których występuje. Projektowany UPUL nie przewiduje działań mogących wpłynąć na stosunki wodne na analizowanym obszarze, zaleca się ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach objętych opracowaniem do miesięcy wrzesień - luty, co wyeliminuje wpływ na potencjalne miejsca gniazdowania gatunku. Wpływ na populację gatunku oceniono jako neutralny.

Blotniak stawowy (*Circus aeruginosus*) – A081

Blotniak łąkowy (*Circus pygargus*) – A084

Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*) – A089 – Jest gatunkiem ściśle związanym ze środowiskiem leśnym. Siedliska stanowią stare lasy liściaste i mieszane w pobliżu wilgotnych łąk i pól. Gniazda w koronach drzew, zwykle przy pniu lub w rozwidleniu konarów. Zagrożony głównie przez wyrąb starych drzewostanów w pobliżu wód, likwidację bagien i zarastanie terenów podmokłych oraz intensyfikację rolnictwa. UPUL nie przewiduje prac mogących naruszyć stosunki wodne na opracowywanym terenie, zagrożenie osuszania terenów podmokłych i likwidacji bagien na skutek realizacji zawartych w nim zapisów należy więc wyeliminować. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony orlika krzykliwego, opisywane lasy nie stanowią potencjalnie atrakcyjnych miejsc gniazdowania orlika, są zbyt łatwo dostępne, nie tworzą większych kompleksów, na ich terenie istnieją siedziby ludzkie. Zaleca się prowadzenie zabiegów gospodarczych w miesiącach wrzesień - luty, wyeliminuje to wpływ na potencjalne miejsca występowania orlika na terenach przyległych do opracowywanego obszaru. Wpływ UPUL na miejsca występowania i populację orlika ocenić można jako neutralny.

Rybołów zwyczajny (*Pandion haliaetus*) – A094 – Jest to gatunek związany z lasem, a także ściśle związany ze środowiskiem wodnym. Zasiedla jeziora obfitujące w ryby w otoczeniu starych borów. Gniazda to platformy z gałęzi na wierzchołku wielkiej sosny, nie osłonięte od góry. Zagrożony utratą siedlisk poprzez wyrąb starych drzew w pobliżu wód, intensyfikację turystyki wodnej oraz nielegalny odstrzał na stawach hodowlanych. Zaleca się ograniczenia w prowadzeniu gospodarki leśnej na terenach objętych opracowaniem do miesięcy wrzesień - luty, co wyeliminuje wpływ na potencjalne miejsca gniazdowania

Kobczyk zwyczajny (*Falco vespertinus*) – A097 – Związany z lasem i środowiskiem wodnym. Zasiedla łąki, pola uprawne, zadrzewienia, mokradła i bagna. Nie buduje gniazda,

lecz wykorzystuje gotowe gniazda innych ptaków, głównie krukowatych, może gniazdować kolonijnie lub pojedynczo. W Polsce, wymieniony w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt jako gatunek wymarły. Zagrożony głównie stosowaniem przez ludzi w pobliżu jego siedlisk chemicznych środków ochrony roślin. Projektowany UPUL nie zawiera wytycznych, których realizacja mogłaby w negatywny sposób wpłynąć na gatunek, w szczególności nie planuje się stosowania środków chemicznej ochrony roślin, nawożenia ani chemicznego zwalczania szkodników drzew. Zaleca się natomiast wykonywanie zabiegów gospodarczych w okresie zimowym, poza okresem lęgowym gatunku. Wpływ na gatunek oceniono jako neutralny.

Sokół wędrowny (*Falco peregrinus*) – A103 – Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią rozległe, stare lasy, skaliste góry, kamieniołomy, miasta. Zajmuje gniazda innych ptaków, gniazduje na półce skalnej lub na budynku. Okres lęgowy przypada na miesiące kwiecień-czerwiec. Zagrożony głównie działaniami człowieka ukierunkowanymi na szkodenie gatunkowi (min. polowania hodowców gołębi, świadome zabijanie na trofea). Projektowany UPUL nie przewiduje działań mogących wpłynąć niekorzystnie na występowanie gatunku na opracowywanym obszarze, realizacja jego zapisów nie wpłynie również niekorzystnie na siedliska sokoła. Zaleca się wykonywanie zabiegów gospodarczych w okresie zimowym, poza okresem lęgowym gatunku. Wpływ UPUL na gatunek oceniono jako neutralny.

Kropiatka (*Porzana porzana*) – A119

Zielonka (*Porzana parva*) – A120

Derkacz (*Crex crex*) – A122 - Gatunek niezwiązany bezpośrednio z lasem. Siedliska stanowią żyzne tereny uprawne, wilgotne łąki, pastwiska, torfowiska, turzycowiska w dolinach rzecznych. Gniazda ukryte w kępach wysokiej trawy. Prowadzenie prac w okresie zimowym eliminuje możliwość płoszenia ptaków i przypadkowego niszczenia lęgów w czasie zrywki. Zaleca się przy prowadzeniu prac związanych z przebudową drzewostanów, wszelkimi rodzajami rębni, tworzenie stref ekotonowych między ekosystemami, co powinno wyeliminować negatywny wpływ gospodarki leśnej na gatunki bytujące na skrajach i w pobliżu lasów. Stosując się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na gatunek ocenia się na neutralny lub pozytywny.

Żuraw zwyczajny (*Grus grus*) – A127 – Gatunek związany z lasem, związany również ze środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią zabagnione obrzeża jezior i stawów, mokradła, śródpolne zabagnienia, podmokłe olsy i łągi. Gniazduje w kopcach z roślinności na płytkiej wodzie, ukryty wśród roślin. Wymaga ochrony czynnej w postaci ochrony terenów podmokłych. Na terenie opisywanych lasów nie istnieją wyznaczone strefy ochrony gniazd ptaków chronionych, należy jednak rozważyć potencjalny wpływ realizacji planu na tereny sąsiednie. UPUL nie zawiera wytycznych, których realizacja mogłaby wpłynąć na stosunki wodne na opracowywanym obszarze, nie są również planowane zalesienia śródleśnych terenów podmokłych i bagiennych ani odnowienia halizn na takich obszarach. Dla populacji lęgowej istotnym zagrożeniem jest przeprowadzanie prac leśnych w okresie lęgowym, który przypada w miesiącu kwietniu. Zaleca się zatem przeprowadzanie prac leśnych w okolicy zbiorników wodnych, śródleśnych łąk i bagien, w tym na całym chronionym obszarze, poza okresem lęgowym. Wpływ realizacji zapisów projektu, po uwzględnieniu powyższych zaleceń, można ocenić jako neutralny.

Batalion (*Philomachus pugnax*) – A151

Kszyk (*Gallinago gallinago*) – A153

Bekas dubelt (*Gallinago media*) – A154

Słonka (*Scolopax rusticola*) – A155 – Jest gatunkiem ściśle związany z lasem. Siedliska stanowią wilgotne i podmokłe lasy liściaste, mieszane i bory z bogatszym podszytem. Gniazda na ziemi pod krzakiem lub osłoną roślinności. Zagrożony przede wszystkim utratą siedlisk przez osuszanie podmokłych terenów leśnych. W UPUL zaleca się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na marzec-lipiec. Projektowany UPUL nie zawiera zapisów, których realizacja mogłaby wpłynąć na stosunki wodne na analizowanym obszarze. Stosując się do w/w zaleceń wpływ na gatunek można ocenić jako neutralny.

Rycyk (*Limosa limosa*) – A156

Kulik mniejszy (*Numenius phaeopus*) – A158

Kulik wielki (*Numenius arquata*) – A160

Samotnik (*Tringa ochropus*) – A165 – Związany z lasem i środowiskiem wodnym. Siedliska stanowią podmokłe i bagniste olsy i łągi w dolinach rzecznych i na obrzeżach jezior i stawów, śródleśne bagienka i torfowiska. Gniazduje na drzewach podrzucając swoje jaja do gniazd np. drozda, sójki czy wrony. Zagrożony głównie utratą siedlisk przez osuszanie lasów i likwidację bagienek i starorzeczy. Sugeruje się wykonywanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na kwiecień/maj. Jednocześnie projektowany UPUL nie zawiera zapisów, których realizacja mogłaby wpłynąć na stosunki wodne na analizowanym obszarze. Stosując się do w/w zaleceń wpływ na gatunek można ocenić jako neutralny.

Mewa czarnogłowa (*Larus melanocephalus*) – A176

Rybitwa rzeczna (*Sterna hirundo*) – A193

Rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybridus*) – A196

Rybitwa czarna (*Chlidonias niger*) – A197

Puszczyk (*Strix uralensis*) – A220 – Jest to gatunek leśny. Siedliska stanowią przede wszystkim grądy, bory, regle – przede wszystkim stare lasy liściaste i mieszane. Zagrożeniem gatunku jest głównie utrata siedlisk. Zaleca się prowadzenie prac leśnych w miesiącach październik – luty, poza okresem lęgowym gatunku oraz pozostawianie zwartych fragmentów, grup starodrzewi oraz drzew dziuplastych i murszejących.

Lelek (*Caprimulgus europaeus*) – A224 – Związany z lasem. Siedliska stanowią bory suche i mieszane w pobliżu polan, zrębów, młodników, także zarastające požarzyska, wrzosowiska, młode drzewostany na wydmach. Nie tworzy gniazd, jaja składa w zagłębieniach bezpośrednio na ściółkę leśną. Skraje lasów zasiedla jeśli sąsiadują z odłogowanymi gruntami rolnymi lub suchymi pastwiskami, łąkami, wrzosowiskami, wydmami. Zagrożenia dla lelka to stosowanie chemicznych środków ochrony roślin w lasach, zmiana pastwisk na grunty orne i zalesianie odłogów, czego projektowany UPUL nie przewiduje. Nie zawiera on również wytycznych dla obszarów nieleśnych (w tym dla gruntów rolnych). Proponowane działania ochronne to pozostawianie siedlisk otwartych w obrębie lasów oraz pozostawianie kęp

starych drzew wśród zrębów. Wpływ realizacji UPUL na miejsca występowania lelka określono jako neutralny.

Zimorodek (*Alcedo atthis*) – A229

Kraska (*Coraias garrulus*) – A231 – Gatunek związany z lasem. Zasiedla głównie skraje starych drzewostanów i zadrzewień, szpalery starych drzew sąsiadujące z polami i łąkami. Gniazduje w dziuplach naturalnych lub wykutych przez dzięcioła czarnego lub zielonego. Zagrożony utratą siedlisk przez likwidację zadrzewień śródpolnych, wycinanie starych dziuplastych drzew, chemizację rolnictwa. Zaleca się prowadzenie prac leśnych poza okresem lęgowym gatunku oraz pozostawianie fragmentów, grup starodrzewi oraz drzew dziuplastych i murszejących, stanowiących potencjalne miejsca gniazdowania.

Dzięcioł zielonosiwy (*Picus canus*) – A234 – Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią prześwietlone lasy liściaste i mieszane graniczące z terenami otwartymi, zadrzewienia i szpalery drzew w dolinach rzecznych, stare duże parki, buczyny w górach. Dziuple w martwych lub usychających drzewach liściastych, zwykle na wysokości kilku metrów. Zagrożony nadmierną eksploatacją starych drzewostanów i likwidacją zadrzewień w dolinach rzecznych. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie gospodarki leśnej do miesięcy wrzesień - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów, przypadających na IV-VII. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na występowanie i populację dzięcioła zielonosiwego określić możemy jako neutralny.

Dzięcioł czarny (*Dryocopus martius*) – A236 - Jest związany z lasem. Siedliska stanowią stare bory i lasy liściaste, a także stare, duże parki miejskie i zadrzewienia. Gniazda wykute w pniach starych drzew. Jako że dzięcioł czarny jest gatunkiem preferującym stare bory (w mniejszym stopniu inne stare drzewostany), jego liczebność może zmaleć wraz ze zmniejszeniem się powierzchni starych lasów. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie gospodarki leśnej do miesięcy wrzesień - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów, przypadających na IV-VII. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na występowanie i populację dzięcioła czarnego określić możemy jako neutralny lub pozytywny.

Dzięcioł średni (*Dendrocopos medius*) – A238 - Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią stare drzewostany dębowe, bukowe olchowe, także stare parki, zawsze z martwymi lub obumierającymi drzewami. Gniazda wykute w martwym lub obumierającym konarze drzewa liściastego. Liczebność dzięcioła średniego zmniejsza się wskutek wycinania starych drzewostanów. Przeciwdziałać zanikowi tego gatunku można jedynie przez ochronę jego środowiska. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie w prowadzeniu gospodarki leśnej do miesięcy wrzesień - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów, przypadających na IV-VII. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na występowanie i populację dzięcioła określić możemy jako neutralny lub pozytywny.

Dzięcioł białogrzbity (*Dendrocopos leucotos*) – A239 – Gatunek ściśle związany z lasem. Siedliska stanowią stare drzewostany liściaste, na niżu grądy, łęgi, olsy, brzeziny, także bory

mieszane, a w górach buczyny. Gniazduje w dziuplach wykuwanych w pniu lub konarze butwiejącego drzewa liściastego, zwykle na wysokości 10-20 m. Zagrożony głównie wycinaniem starodrzewi i usuwaniem martwych drzew. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego - grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości 5-15m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie w prowadzeniu gospodarki leśnej do miesięcy wrzesień - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów, przypadających na IV-VII. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń wpływ UPUL na występowanie i populacje dzięcioła określić możemy jako neutralny lub pozytywny.

Lerka (*Lullula arborea*) – A246 – Jest to gatunek związany z obrzeżami lasów. Siedliska stanowią suche bory sosnowe ze śródleśnymi polanami, porębami, uprawami leśnymi i wrzosowiskami lub sąsiadujące z terenami otwartymi. Gniazda ukryte wśród gęstej roślinności w suchym miejscu; zbudowane w zagłębieniu w ziemi w kształcie czarki z suchych traw wyścielonej włosiem. Zagrożona utratą siedlisk lęgowych przez zalesianie otwartych terenów śródleśnych. Sugeruje się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na kwiecień i czerwiec, dodatkowo zaleca się wprowadzanie stref ekotonowych na styku ekosystemów. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można jako neutralny.

Świergotek polny (*Anthus campestris*) – A255

Podróżniczek (*Luscinia svecica*) – A272 – Częściowo związany z lasem. Siedliska stanowią zadrzewienia i zakrzewienia w bagnistych dolinach rzecznych i na obrzeżach zbiorników wodnych, łożowiska, młode olsy. Gniazda na ziemi w zagłębieniu pod osłoną kępy roślinności, często pod krzakiem lub przy pniu drzewa, albo na skarpie zbudowane z liści, traw, mchu, wyścielone trawami. Zagrożony głównie przez utratę siedlisk lęgowych w wyniku osuszania terenów podmokłych i regulacji rzek. Sugeruje się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na początek maja. Projektowany UPUL nie przewiduje działań mogących wpłynąć na stosunki wodne na analizowanym obszarze. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń, wpływ realizacji UPUL określić można jako neutralny.

Jarzębatka (*Sylvia nisoria*) – A307 - Biotop jarzębatki stanowią zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne i śródłukowe, często kolczaste, wzdłuż dróg i w dolinach rzecznych, skraje lasów, młode uprawy leśne, nasłonecznione i zakrzaczone zbocza. Zagrożenie dla jarzębatki stanowi niszczenie zarośli i zadrzewień rosnących wzdłuż dolin rzecznych i dróg, czego projektowany UPUL nie przewiduje. Ze względu na charakter obszaru sugeruje się również przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na maj-lipiec oraz wprowadzanie stref ekotonowych na styku ekosystemów o zróżnicowanym gatunkowo składzie. Po zastosowaniu się do powyższych zaleceń, wpływ UPUL na gatunek określić możemy jako neutralny.

Mucholówka mała (*Ficedula parva*) – A320 – Jest to gatunek ściśle związany z lasem. Siedliska stanowią stare i średniowiekowe, zwarte drzewostany liściaste i mieszane z udziałem buka i grabu, lokalnie w wilgotnych borach z domieszką drzew liściastych. Gniazda w półotwartej dziupli, w szczelinie pnia lub za płatem kory, zbudowane z liści, mchu i wysłane trawkami, włosiem i mchem. Zagrożona przez wycinanie starodrzewi liściastych. Zaleca się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na maj. Sugeruje się również pozostawiania w lesie drewna martwego, szczególnie grubego oraz

płatów i zwartych fragmentów starodrzewi, Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można jako neutralny lub pozytywny.

Mucholówka białoszyja (*Ficedula albicollis*) – A321 – Jest to gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią stare wysokopiennie lasy liściaste i mieszane z dziuplastymi drzewami, także stare parki. Gniazda w dziupli naturalnej lub w skrzynce lęgowej. Zagrożony wycinaniem starodrzewi liściastych. Sugeruje się przeprowadzanie prac leśnych poza okresem lęgowym przypadającym na kwiecień-maj. Zaleca się także pozostawiania w lesie drewna martwego, szczególnie grubego oraz płatów i zwartych fragmentów starodrzewi. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można jako neutralny lub pozytywny.

Gąsiorek (*Lanius collurio*) – A338 - Zasiedla siedliska stanowiące skraje lasów i zadrzewień, młodniki, pasy krzewów wśród łąk, wzdłuż dróg i rowów. Gniazda wewnątrz krzewu lub korony drzewka. Zaleca się prowadzenie prac leśnych w miesiącach zimowych, poza okresem lęgowym gąsiorka przypadającym na maj-lipiec. Zaleca się przy wszelkiego rodzaju pracach związanych z przebudową drzewostanów, wszelkimi rodzajami rębni, tworzenie stref ekotonowych między ekosystemami, powiększy to i wzbogaci biotopy gatunków zasiedlających obrzeża lasów oraz powinno wyeliminować negatywny wpływ gospodarki leśnej na gatunki bytujące na skrajach lasów. Stosując się do wyżej wymienionych zaleceń można ocenić wpływ UPUL na gatunek jako neutralny lub pozytywny.

Ortolan (*Emberiza hortulana*) – A379 – Częściowo związany z lasem. Siedliska stanowią zadrzewienia, kępy i pasy drzew przy drogach i miedzach, sady, małe laski i skraje większych lasów w otwartym krajobrazie rolniczym. Gniazda na ziemi, w zagłębieniach wśród roślin. Zagrożeniem dla gatunku jest prowadzenie prac leśnych w okresie lęgowym gatunku, szczególnie na obrzeżach drzewostanów. Zaleca się przeprowadzanie prac leśnych w miesiącach zimowych, poza okresem lęgowym gatunku, przypadającym na maj-sierpień. Podobnie jak w przypadku gąsiorka zalecanie tworzenia stref ekotonowych przyczyni się do eliminacji opisanych zagrożeń i dodatkowo powiększy obszary atrakcyjne do zakładania lęgów ortolana. Stosując się do wyżej wymienionych zaleceń można ocenić wpływ UPUL na gatunek jako potencjalnie pozytywny.

Cietrzew (*Tetrao tetrix tetrix*) – A409 – Zasiedla siedliska stanowią śródleśne łąki, polany i torfowiska w rozległych lasach oraz na bagnistych terenach otwartych z zadrzewieniami, zwłaszcza w dolinach rzecznych. Gniazdo to zazwyczaj płytki dołek wygrzebany w ziemi, skąpo wyścielony trawami, liśćmi i mchem, dobrze ukryty, często po okapem z roślinności. Zagrożony zmianami siedliskowymi w lasach (zalesianiem terenów śródleśnych, osuszaniem torfowisk) oraz niepokojeniem i drapieżnictwem ssaków. Projektowany UPUL nie zawiera wytycznych, których realizacja może wpłynąć na zmianę stosunków wodnych na analizowanym obszarze. Zaleca się przeprowadzanie prac poza okresem lęgowym, który przypada na okres między kwietniem, a czerwcem. Po uwzględnieniu wyżej wymienionych zaleceń, wpływ realizacji UPUL na gatunek określić można jako neutralny.

Dzięcioł białoszyi (*Dendrocopos syriacus*) – A429 - Gatunek związany z lasem. Siedliska stanowią zadrzewienia, szpalery drzew, stare parki, cmentarze, ogrody i sady. Gniazduje w dziuplach wykutych w drzewach liściastych bądź owocowych. Zagrożeniem dla dzięcioła jest wycinanie starych drzew liściastych, w którym najczęściej kuje swoje dziuple. W UPUL zaleca się pozostawianie drzew dziuplastych i obumierających, docelowo zakłada się osiągnięcie ilości drewna martwego -grubego w poszczególnych drzewostanach w wielkości

5-15 m³/ha. Dodatkowo zaleca się ograniczenie gospodarki leśnej do miesięcy wrzesień - luty, eliminując negatywny wpływ w okresie lęgów. Stosując się do wyżej wymienionych zaleceń można ocenić wpływ UPUL na gatunek jako neutralny lub pozytywny.

3.5.4 (Tabela 6) Potencjalny wpływ realizacji dokumentu na siedliska i gatunki, dla których obszar ma znaczenie szczególne, czyli z oceną ogólną A, B lub C w SDF, wg różnego typu oddziaływań

Lp.	Przedmiot ochrony		Przewidywane oddziaływanie realizacji UPUL									ocena całościowa
	kod i nazwa przedmiotu ochrony	ocena ogólna znaczenia obszaru wg SDF	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	
Puszcza Sandomierska PLB180005												
1	Bąk zwyczajny (<i>Botaurus stellaris</i>) – A021	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
2	Bączek zwyczajny (<i>Ixobrychus minutus</i>) – A022	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
3	Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>) – A030	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
4	Bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>) – A031	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
5	Gęś gęgawa (<i>Anser anser</i>) – A043	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
6	Podgorzalka (<i>Aythya nyroca</i>) – A060	B	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
7	Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>) – A072	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
8	Bielik (<i>Haliaeetus albicilla</i>) – A075	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
9	Błotniak stawowy (<i>Circus aeruginosus</i>) – A081	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
10	Rybolów zwyczajny (<i>Pandion haliaetus</i>) – A094	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny

11	Kropiatka (<i>Porzana porzana</i>) – A119	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
12	Zielonka (<i>Porzana parva</i>) – A120	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
13	Derkacz (<i>Crex crex</i>) – A122	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
14	Żuraw zwyczajny (<i>Grus grus</i>) – A127	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
15	Mewa czarnogłowa (<i>Larus melanocephalus</i>) – A176	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
16	Rybitwa rzeczna (<i>Sterna hirundo</i>) – A193	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
17	Lelek (<i>Caprimulgus europaeus</i>) – A224	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
18	Zimorodek (<i>Alcedo atthis</i>) – A229	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
19	Kraska (<i>Coraias garrulus</i>) – A231	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
20	Dzięciol średni (<i>Dendrocopos medius</i>) – A238	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
21	Dzięciol białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>) – A239	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
22	Mucholówka białoszyja (<i>Ficedula albicollis</i>) – A321	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	wpływ obojętny
23	Gąsiorek (<i>Lanius collurio</i>) – A338	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny
24	Cietrzew (<i>Tetrao tetrix tetrix</i>) – A409	C	x	x	x	x	x	x	x	x	x	brak oddziaływania
25	Dzięciol białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>) – A429	C	0	+	0	0	0	0	+	0	0	wpływ pozytywny

(x) - brak możliwości oddziaływania - rodzaj projektowanego przedsięwzięcia i wzajemne położenie (odległość od obszarów chronionych) wykluczają możliwość oddziaływania, (0) - brak istotnego wpływu, oddziaływanie obojętne, (-) - potencjalne oddziaływanie negatywne, (+) – potencjalne oddziaływanie pozytywne.

3.5.5 Wpływ realizacji UPUL na integralność obszarów Natura 2000

UPUL nie zakłada działań mogących niekorzystnie wpływać na integralność obszarów Natura 2000. Oznacza to, iż nie jest przez nie zagrożone zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk funkcjonujących w Obszarach, których ochrona była celem ich założenia. Celem ochrony jest samoistne istnienie Obszaru w konkretnym, zakładanym kształcie, z ewentualną minimalną ingerencją człowieka. Należy stwierdzić, że realizacja zapisów UPUL nie wpłynie w żaden sposób negatywnie na integralność obszarów Natura 2000, nie ingerując w niepożądany sposób w ich istnienie i funkcjonowanie.

3.6 Wpływ realizacji UPUL na inne formy ochrony, położone poza terenami objętymi opracowaniem

Realizacja UPUL nie będzie miała negatywnego wpływu na pozostałe obszarowe formy ochrony na terenie obrębów ewidencyjnych: Domatków, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Świerczów, Werynia i Widełka położonych na terenie gminy Kolbuszowa, nie będzie miała tym samym wpływu na funkcjonowanie i istnienie ustanowionych dla nich celów ochrony. Formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenach pozostających w zarządzie Lasów Państwowych mają własne Plany Urządzania Lasu, UPUL nie mają wpływu na działania tam podejmowane, toteż bieżące opracowanie w żaden sposób nie będzie w nie (tereny) ingerować. Dotyczące konkretnych wydzieleń taksacyjnych zalecenia gospodarcze projektowane w UPUL nie będą miały żadnego, również dalekosiężnego czy długofalowego wpływu na pozostałe istotne przyrodniczo formy obszarowe ochrony przyrody.

3.7 Zagrożenia powodowane gospodarką leśną (w tryb. art. 52a Ustawy...)

Zgodnie z art. 52a, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. „o ochronie przyrody”, gospodarka leśna nie narusza zakazów wymienionych w art. 52, ust.1, pkt 1-3, 7, 8, 12 i 13 w/w ustawy jeśli jest prowadzona na podstawie planów, które poddane zostały strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko lub jest prowadzona na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

Sporządzona prognoza wpływu realizacji dokumentu na środowisko w pkt 3.5.3, 3.5.4 wymienia i opisuje występujące na obszarze chronione gatunki, omawia wpływ planowanej gospodarki i proponuje jej ograniczenia lub zmianę rodzaju zabiegu gospodarczego. Opisanie zostały wszystkie gatunki objęte ochroną i występujące na obszarze, w stosunku do gatunków nie związanych z lasem stwierdza się brak związku gospodarki leśnej z funkcjonowaniem tych gatunków w środowisku. Przy omawianiu gatunków leśnych i związanych z lasem proponuje się optymalne terminy wykonywania zadań gospodarczych co wiąże się z ochroną m.in. składanych jaj, postaci młodocianych i form rozwojowych, ogranicza się prace mechaniczne na rzecz ręcznych - punktowych czynności, w koniecznych przypadkach odstępuje się od planowania zabiegów gospodarczych celem ochrony siedlisk.

Gospodarka leśna na omawianym obszarze nadzorowana jest, na podstawie zlecenia Starosty Kolbuszowskiego przez Nadleśnictwo Kolbuszowa, poprzez wykwalifikowaną służbę leśną, na podstawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej. Wykluczone są zatem działania zmierzające do świadomego i celowego zabijania, okaleczania, chwytania, niszczenia gniazd, jaj i innych form rozwojowych, niszczenia ostoi i miejsc rozrodu, niszczenia mrowisk, nor, lęgówisk, żeremi i innych schronisk, umyślnego płoszenia i niepokojenia.

4.Rozwiązania alternatywne, ewentualne oddziaływania transgraniczne oraz potencjalne skutki braku realizacji zapisów zawartych w UPUL

4.1 Rozwiązania alternatywne

Opracowanie UPUL to proces, w którym spośród różnych dopuszczalnych prawnie rozwiązań wybierane są optymalne, takie dzięki którym możemy zrealizować różne, pozornie sprzeczne, potrzeby społeczne, gospodarcze i środowiskowe. Wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu reguluje Ustawa „o lasach” (Dz.U. 2020, poz.1463) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie szczegółowych warunków i trybu sporządzania planu urządzenia lasu, uproszczonego planu urządzenia lasu oraz inwentaryzacji lasu.(Dz.U. 2012 nr 0, poz. 1302) Wymienione regulacje prawne określają jednoznacznie zawartość opracowań zarówno pod kątem treści jak i szczegółowości, określają również wszelkie konieczne i dopuszczalne zalecenia dotyczące planowanej gospodarki leśnej. Określenie rodzaju i opis siedliska, składów gatunkowych, zapasu drzewostanów oraz wszelkich parametrów taksacyjnych opiera się o wytyczne instrukcji urządzeniowej Wszystkie powyższe ustalenia, łącznie z uwzględnionymi na etapie prac przygotowawczych lokalizacjami chronionych elementów i obszarów środowiska naturalnego, są zobrazowaniem aktualnego stanu prawnego i przyrodniczego opracowywanych lasów. Właściwe planowanie, oparte i wynikające z powyższych uwarunkowań, sprowadza się do określenia zadań gospodarczych, a w szczególności ustalenia ich zakresu i rozmiarów powierzchniowych i ilościowych. Na tym etapie rozpatrywany jest głównie potencjalny wpływ realizacji planu na środowisko naturalne, rozwiązania alternatywne rozpatrywane są pod kątem stopnia ingerencji w środowisko przez konkretne zabiegi gospodarcze. Na terenach lasów prywatnych położonych w obszarach chronionych do rozwiązań alternatywnych jakie najczęściej stosowano należą: odstępstwa od planowania rębni, pomimo zaistnienia warunków do ich stosowania i zastępowanie ich projektowanymi trzebieżami. Rozmiar cięć w ramach trzebieży planowany pod kątem wpływu na chronione elementy środowiska, bez uwzględniania czynników ekonomicznych. Dobór sposobów odnawiania drzewostanów, w tym gatunków docelowych dostosowywanych do modelu siedlisk naturalnych. W szczególnych przypadkach ograniczenie gospodarki leśnej i sprowadzenie jej do wykonywania jedynie cięć sanitarnych zamiast planowania standardowych trzebieży czy rębni. Wykonawca planu decyduje o jego kształcie do momentu ukończenia jego projektu i przedłożenia do publicznego wglądu, umożliwiając realizację Ustawowego wymogu konsultacji społecznych, na etapie których mogą być wprowadzane inne rozwiązania niż proponowane. Zgodnie z cytowaną Ustawą projekt planu musi zostać zaopiniowany przez Instytucje Państwowe – Nadleśnictwo, RDOŚ, Park Narodowy (w przypadku otuliny), Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Każda z wymienionych instytucji ma możliwość wpływania na końcowe opracowanie UPUL, które aby stać się obowiązującym, dokumentem musi zostać zaakceptowane i zatwierdzone przez Starostę. Podsumowując – Kolejne etapy sporządzania uproszczonego planu urządzenia lasu, w szczególności dokładna analiza stanu środowiska, uwarunkowań prawnych i przyrodniczych, proces konsultacji społecznych i opiniowanie projektu przez szereg instytucji składa się na wypracowanie rozwiązań optymalnych lub do nich zbliżonych, możliwych do realizacji.

4.2.Ewentualne oddziaływania transgraniczne w trakcie realizacji UPUL

Ze względu na charakter prac wykonywanych w trakcie realizacji UPUL, a więc przede wszystkim lokalny charakter prac o bardzo małym zasięgu wyklucza się możliwość wystąpienia oddziaływań transgranicznych.

4.3. Potencjalne skutki braku realizacji UPUL

Gospodarka leśna prowadzona na terenach nie stanowiących własności Skarbu Państwa opiera się na realizacji zapisów UPUL, tak więc każdy właściciel zobowiązany jest do stosowania się do jego postanowień. Ma to na celu korzystanie z zasobów leśnych w oparciu o zrównoważoną gospodarkę leśną. Odstąpienie od realizacji postanowień UPUL byłoby często jednoznaczne z zaburzeniem cyklu produkcyjnego, a więc zbalansowanych wartości pozyskania i odnowienia. Miałyby to negatywny wpływ na wszelkie podmioty korzystające z zasobów leśnych, a więc np. związane bezpośrednio z leśnictwem, przemysłem drzewnym czy też korzystające pośrednio z naturalnych zasobów lasu, a więc całe społeczeństwo. Porzucenie realizacji zapisów UPUL skutkowałoby również niekorzystnymi zmianami w gospodarce leśnej postrzeganej pod kątem ekologii (zrównoważone gospodarowanie zasobami), zwiększeniem zagrożenia pożarowego, czy też pogorszeniem stanu sanitarnego i zdrowotnego drzewostanów przez niekontrolowany wpływ czynników biotycznych w tym antropopresji.

4.4. Monitorowanie skutków realizacji dokumentu

Organem prowadzącym planowanie i realizację gospodarki w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa jest starosta powiatu, w tym przypadku Starosta Powiatu Kolbuszowskiego, stąd zgodnie z art. 55, p.5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jest zobowiązany do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko.

W ramach monitoringu wpływu realizacji dokumentu na środowisko proponuje się przeprowadzenie stosownych analiz po 5-ciu i po 10-ciu latach.

Analizy należy prowadzić w oparciu o następujące parametry:

-współczynnik realizacji etatu cięć rębnych, zarówno w aspekcie pozyskanej masy jak i etatu powierzchniowego.

-współczynnik realizacji etatu cięć przedrębnych, do pozycji „wykonanie” należy wliczać szacunkową wielkość pozyskania drewna poza prowadzoną sprawozdawczością, czyli pozyskanie nielegalne.

-istotne zmiany w składzie gatunkowym runa i warstwy podszytowej, dotyczyć to powinno szczególnie gatunków wskaźnikowych, wskazujących na potencjalne zmiany trofi siedlisk oraz zmian w bilansie wodnym.

-ekspansja gatunków obcych, dotyczy to w szczególności otoczenia i samych siedlisk chronionych, szczególnie podatnych na ekspansję, która często rzutuje na ocenę stanu ich zachowania.

Analiza poszczególnych parametrów dostarczy niezbędnych informacji, pozwalających na formułowanie właściwych wniosków i podejmowanie stosownych działań urzędowych.

Proponowana analiza prowadzona po okresach 5-cio letnich nie zwalnia od bieżącej kontroli prowadzonej w ramach realizacji UPUL, każdorazowe przekraczanie dopuszczalnych norm ilościowych i jakościowych w środowisku, powinno być zgodnie z obowiązującym prawem ograniczane, a jego skutki zneutralizowane.

5. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu uproszczonego planu urządzenia lasu (UPUL) dla obrębów: Domatków, Kłapówka, Kolbuszowa Dolna, Kolbuszowa Górna, Świerczów, Werynia i Widelka w powiecie kolbuszowskim, na terenie województwa podkarpackiego. Prognoza sporządzona została w celu określenia wpływu realizacji zapisów zawartych w UPUL na elementy środowiska naturalnego. Począwszy od wpływu w szerokim kontekście takim jak wpływ na wodę, powietrze czy klimat, przez powierzchniowe formy ochrony przyrody, tu siedliska będące przedmiotem ochrony, aż do wpływu na funkcjonowanie konkretnych gatunków chronionych roślin i zwierząt. Analiza i ocena stanu środowiska i celów ochrony opisuje warunki przyrodniczo-środowiskowe na terenie lasów, ich stan i zagrożenia oraz potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji uproszczonego planu urządzenia lasu. Pierwsza część opracowania poświęcona jest przedstawieniu ogólnej charakterystyki obszaru, na którym zlokalizowane są opracowane wsie. Kolejną część to przedstawienie funkcjonujących na opracowywanym terenie form ochrony przyrody, charakterystyka lasów własności prywatnej na terenie wsi oraz krótkie przedstawienie potencjalnych zagrożeń dla ekosystemów leśnych. Następnie przechodzimy do części opracowania zawierającą ocenę przewidywanego wpływu realizacji UPUL na istniejące formy ochrony przyrody. Końcowa część prognozy to rozważania na temat rozwiązań alternatywnych do ujętych w UPUL oraz nakreślenie potencjalnych skutków braku przeprowadzenia UPUL na terenie w/w miejscowości. Analiza będąca główną częścią opracowania nie wykazała negatywnego wpływu realizacji UPUL na funkcjonowanie poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego na opracowywanym terenie, potwierdzając zarazem zasadność podjętych dotychczas środków ochrony. UPUL są oparciem dla funkcjonowania wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, będącej podstawą zachowania różnorodności siedlisk i gatunków występujących na obszarach leśnych. Łączne oddziaływanie uproszczonego planu urządzenia lasu na środowisko przyrodnicze oraz na obszary Natura 2000, określone w bliższej i dalszej perspektywie czasu ocenione zostało, jako neutralne, a niekiedy pozytywne. Rodzaj i charakter zabiegów gospodarczych wynikających z uproszczonego planu urządzenia lasu nie wpływa negatywnie ani na środowisko, ani na integralność obszarów Natura 2000. Realizacja uproszczonego planu nie zaburzy czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których ustanowiono obszary Natura 2000.

6. Wykaz skrótów i symboli

<p>GTD – Gospodarczy Typ Drzewostanu</p> <p>GUS – Główny Urząd Statystyczny</p> <p>NTG – Narada Techniczno Gospodarcza</p> <p>OSO – Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków</p> <p>OZW – Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty</p>	<p>POP – Program Ochrony Przyrody</p> <p>RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych</p> <p>RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska</p> <p>SOO – Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk</p>
<p>Bśw – bór świeży</p> <p>Bb – bór bagienny</p> <p>BMb – bór mieszany bagienny</p> <p>BMśw – bór mieszany świeży</p> <p>BMw – bór mieszany wilgotny</p> <p>Bw – bór wilgotny</p> <p>LMb – las mieszany bagienny</p>	<p>LMśw – las mieszany świeży</p> <p>LMw – las mieszany wilgotny</p> <p>Lśw – las świeży</p> <p>Lw – las wilgotny</p> <p>Ol – ols</p> <p>OIJ – ols jesionowy</p>
<p>I kl. w. – pierwsza klasa wieku</p> <p>II kl. w. – druga klasa wieku</p> <p>III kl. w. – trzecia klasa wieku</p> <p>IV kl. w. – czwarta klasa wieku</p> <p>V kl. w. – piąta klasa wieku</p>	<p>VI kl. w. – szósta klasa wieku</p> <p>VII kl. w. – siódma klasa wieku</p> <p>VIII kl. w. – ósma klasa wieku</p> <p>KDO – klasa do odnowienia</p> <p>KO – klasa odnowienia</p>
<p>Ak – robinia akacjowa</p> <p>Bk – buk</p> <p>Brz – brzoza</p> <p>Brzo – brzoza omszona</p> <p>Czm – czeremcha pospolita</p> <p>Czr – czereśnia pospolita</p> <p>Dbb – dąb bezszypułkowy</p> <p>Dbc – dąb czerwony</p> <p>Dbs – dąb szypułkowy</p> <p>Dg – daglezwia</p>	<p>Jw – klon jawor</p> <p>Kl – klon pospolity</p> <p>Ksz – kasztanowiec</p> <p>Lp – lipa</p> <p>Md – modrzew</p> <p>Ol – olcha</p> <p>Olsz – olsza szara</p> <p>So – sosna pospolita</p> <p>Soc – sosna czarna</p> <p>Św – świerk</p>

Gb – grab	Tp – topola
Jd – jodła	Wz – wiąz
Js – jesion	

7.Literatura

- www.gdos.gov.pl, metadane obszarów Natura 2000, Standardowe Formularze Danych dla obszarów chronionych;
- www.gdos.gov.pl, Plan zadań ochronnych dla Obszaru Natura 2000 Puszcza Sandomierska PLB 180005;
- Chylarecki P. , Sikora A. , Cenian Z. (red.) 2009. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa;
- Gromadzki M., 2004. Ptaki. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa;
- Hebrich J. (red.) 2004. Lasy i bory. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska. Warszawa;
- Kondracki J. 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne. PWN. Warszawa;
- Kruszewicz A. G. 2009. Ptaki Polski. Oficyna Wydawnicza MULTICO. Warszawa;
- Matuszkiewicz J. M. Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo PWN. Warszawa;
- Matuszkiewicz J. M. (red.) 2007. Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa;
- Pawlaczyk P. 2008. Natura 2000. Niezbędnik leśnika. Wydawnictwo Klubu Przyrodników. Świebodzin;
- Rykowski K. (red.) 1997. Ochrona leśnej różnorodności ekologicznej. IBL. Warszawa;
- Instrukcja Urządzania Lasu. 2003. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa;
- Zasady Hodowli Lasu. 2012. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych. Warszawa.

Opracował: Dariusz Chromiec

Załącznik:

- 1) Oświadczenia w trybie Art. 51, ust.2, pkt 1 Ustawy

Oświadczenie

Oświadczam, że spełniam warunki określone w Art. 74a, ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, (Dz.U. z 2022 r, poz. 1029).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Dariusz Chromiec